

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23

สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

PROMOTION FOR LIFE QUALITY OF TEACHERS IN SCHOOLS NETWORK 23 BANGKAPI DISTRICT OFFICE UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

เกสรฯ สองนา

Katesara Songna

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch Education Faculty Bangkokthonburi University

e-mail: 6633100273@bkkthon.ac.th

Received: March,15 2025

Revised: June,18 2025

Accepted: June,27 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร และ (2) เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครู จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูในโรงเรียนโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 347 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือครูในโรงเรียนโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 186 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครชีและ มอร์แกน และสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที่แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) การเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครู จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การส่งเสริมคุณภาพชีวิต, การทำงานของครู, โรงเรียนเครือข่ายที่ 23, สังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

This research objectives were: (1) to study promotion for life quality of teachers in School Network 23 Bangkapi District Office under Bangkok Metropolitan Administration; and (2) to compare promotion for life quality of teachers in School Network 23 Bangkapi District Office under Bangkok Metropolitan Administration according to teachers' assessment classified by age, educational level and marital status.

This research was a survey research. The population consists of teachers in School Network 23 Bangkok District Office under Bangkok Metropolitan Administration, totaling 347 people. Sample group used in the research was 186 teachers in School Network 23 Bangkok District Office under Bangkok Metropolitan Administration. The sample size was determined by Krejcie and Morgan tables and obtained by proportional stratified random sampling technique. The instrument was a five-point level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and hypothesis tested by independent t-test.

Major findings were: (1) promotion for life quality of teachers in School Network 23 Bangkok District Office under Bangkok Metropolitan Administration in the overall was at high level; and (2) comparison of promotion for life quality of teachers in School Network 23 Bangkok District Office under Bangkok Metropolitan Administration according to teachers' assessment classified by age, educational level and marital status in the overall were not different.

Keywords: Promotion for Life Quality, Teacher in School, School Network 23, Bangkok Metropolitan Administration

บทนำ

การจัดการศึกษาของไทยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติมีภารกิจที่สำคัญคือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงชั้น นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแต่ละช่วงชั้นต้องมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่มีตัวชี้วัดเป็นข้อกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นและมีลักษณะอันพึงประสงค์ตามลักษณะเด่นที่โรงเรียนพึงมี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน มุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพราะคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการ เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยต่าง ๆ และคนเป็นผู้ที่ทำให้การบริหารสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ คนที่มีคุณภาพจึงเปรียบเหมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขไปสู่ความสำเร็จขององค์การ

การพัฒนาการศึกษาก้าวไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความจำเป็นที่รัฐต้องเร่งการพัฒนาการศึกษาโดยการปฏิรูปการศึกษาที่มีหลักสำคัญของการปฏิรูป 3 ลักษณะคือ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน และการปฏิรูปกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกระทำทั้งสามอย่างไปพร้อมๆ กันในการปฏิรูปหลักสูตร เน้นการนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนจะต้องนำหลักสูตรไปเขียนแผนการเรียนรู้และจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเน้นรูปแบบที่กำหนดให้ผู้เรียนเป็นคนสำคัญที่สุด ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดรูปแบบของการเรียนรู้นอกจากความรู้ความเข้าใจผู้เรียนจะต้องมีความสุขกับการเรียนรู้ด้วยซึ่งเป็นงานที่ยากและต้องใช้ความอดทนสำหรับครูผู้สอน การปฏิรูปการบริหารจัดการเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญกับภารกิจทุกอย่างในระบบโรงเรียน ให้สามารถเอื้อต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานที่มากกว่าเดิมในขณะที่ค่าตอบแทนไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อ

ดำรงชีพ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนเป็นหนี้มาก พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูถึงร้อยละกว่า 80

นอกจากการปฏิรูปการศึกษา การเป็นหนี้จำนวนมากของครูผู้สอนยังมีการประเมินภายในการประเมินภายนอก และการประเมินเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพครูซึ่งรัฐกำหนดขึ้นให้มีการประเมินในพระราชบัญญัติการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการสร้างความกดดันให้กับครูผู้สอน (Fender, 2010: 98) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของอังกฤษได้กล่าวที่ศูนย์ประชุมสหประชาชาติห้องเอสเคปาว่าการสร้างความกดดันให้กับบุคลากรในระบบจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จไม่ว่างานใด ๆ ได้เพียงผลงานที่ไร้ประสิทธิภาพ

ในขณะที่ครูต้องทุ่มเทเวลาและความรู้ความสามารถให้กับงานในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน และชุมชน ให้เป็นไปตามความคาดหวังในทิศทางที่โรงเรียนและชุมชนต้องการ ในขณะที่รัฐกำลังเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างการบริหารการศึกษาให้ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คุณภาพชีวิตการทำงานของครูเป็นอย่างไรเมื่อวิเคราะห์งานในหน้าที่ของครูซึ่งประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของชุมชนนั้นๆ ครูมีความสุขกับความสำเร็จของงานเหล่านั้นหรือไม่ ครูมีเวลาเหลือให้กับครอบครัวและตนเองมากน้อยเพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอนหรือไม่ ในการปฏิรูปการศึกษารัฐใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูซึ่งเป็นการสร้างความกดดันให้กับครู

ในเมื่อรัฐใช้ครูเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปการศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของครูจึงเป็นตัวชี้คุณภาพครู ขณะนี้รัฐยังไม่มีตัวเลขที่ชี้ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูจึงเป็นเหตุให้ไม่ทราบระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของเครื่องมือที่แท้จริง

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียน เครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานครเท่านั้นจึงไม่สามารถนำไปใช้ในพื้นที่อื่นได้ ปัจจุบันครูเป็นอาชีพที่รายได้น้อยเพราะรายได้มาจากเงินเดือนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถยังชีพและเลี้ยงดูครอบครัวให้เป็นสุขได้ ทำให้อาชีพครูเป็นตัวเลือกสุดท้ายของคนแก่งถึงในขณะนี้รัฐต้องการเร่งคุณภาพและประสิทธิภาพการทำงานของครู โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการครูที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในปริมาณที่พอเหมาะ โดยมีข้อเสนอให้ออกก่อนกำหนดเป็นเงินจำนวนหนึ่งในการนำไปลงทุนประกอบอาชีพอื่น ทำให้ครูผู้สอนจำนวนมากออกไปจากระบบการเรียนการสอนจำนวนครูผู้สอนลดลง

จากเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อได้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

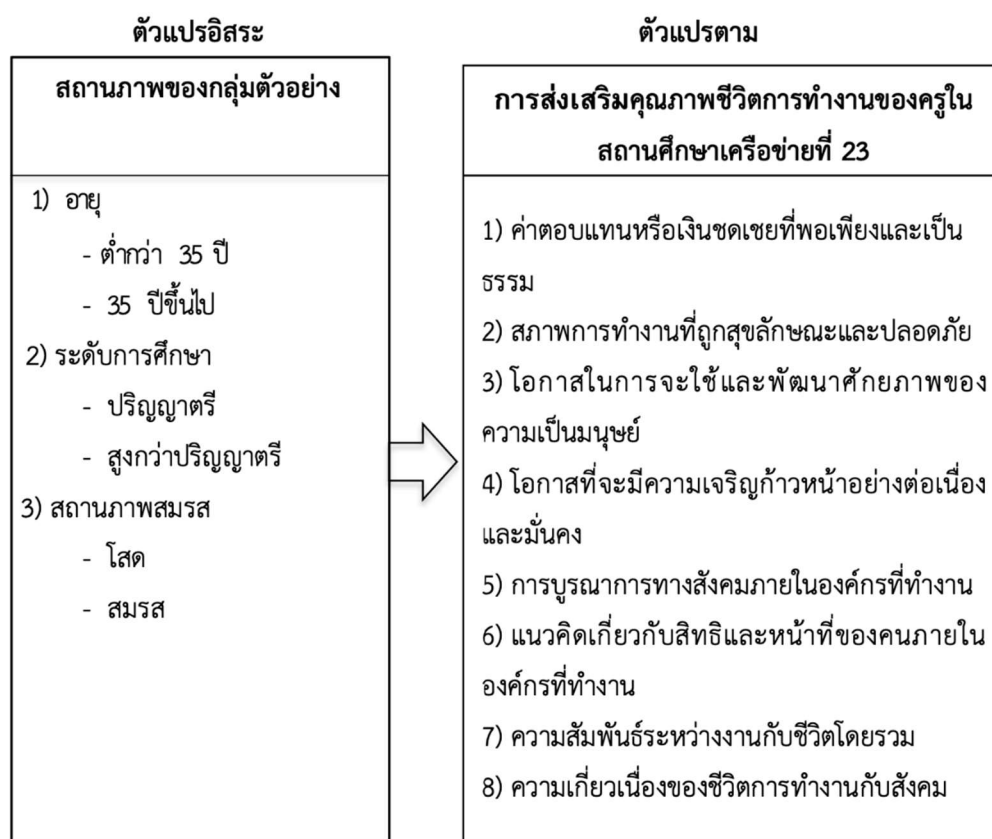
วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิจัย ตามภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อเปรียบเทียบศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามการประเมินของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ คือ ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2567 จำนวน 186 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 347 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 186 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.00 มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อายุต่ำกว่า 35 ปี ร้อยละ 43.00 ระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 59.70 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 40.30 สถานภาพสมรส พบว่าส่วนใหญ่สถานภาพโสด ร้อยละ 50.50 และสถานภาพสมรส ร้อยละ 49.50

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
อายุ	ต่ำกว่า 35 ปี	80	43.00
	35 ปีขึ้นไป	106	57.00
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	111	59.70
	สูงกว่าปริญญาตรี	75	40.30
สถานภาพสมรส	โสด	94	50.50
	สมรส	92	49.50

2. การวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูผู้สอนมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม ($\bar{X} = 2.40$) ด้านโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยด้านที่ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงานมากที่สุด 3 อันดับแรกคือด้านโอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.48$) ด้านสภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.30$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน เครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในโรงเรียนเครือข่ายการที่ 23	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การได้ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม	2.40	.15	น้อย
2	สภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.30	.17	มาก

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในโรงเรียนเครือข่ายการที่ 23	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3	ด้านโอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์	4.48	.13	มาก
4	ด้านโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคง	4.81	.16	มากที่สุด
5	ด้านการบูรณาการทางสังคมภายในองค์กรที่ทำงาน	3.94	.15	มาก
6	ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน	4.05	.15	มาก
7	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม	4.16	.15	มาก
8	ด้านความเกี่ยวเนื่องของชีวิตการทำงานกับสังคม	4.14	.13	มาก
รวม		4.03	.05	มาก

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส

3.1 ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกันประเมินการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าครูที่มีอายุแตกต่างกันประเมินการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมสูงกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี เพียงด้านเดียวเท่านั้นส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกันตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงาน ของครูในโรงเรียน	อายุ				t	P
		ต่ำกว่า 35 ปี		ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม	2.39	.16	2.40	.15	-.33*	.02
2	ด้านสภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.27	.16	4.33	.17	-2.17	.67
3	ด้านโอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์	4.47	.13	4.49	.12	-1.20	.58
4	ด้านโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคง	4.81	.15	4.81	.16	.14	.55
5	ด้านการบูรณาการทำงานทางสังคมภายในองค์กรที่ทำงาน	3.94	.13	3.95	.16	-.54	.94

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน	อายุ				t	P
		ต่ำกว่า 35 ปี		ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
6	ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน	4.04	.15	4.05	15	-.38	.06
7	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม	4.17	.13	4.15	.16	.93	.51
8	ด้านความเกี่ยวเนื่องของชีวิตการทำงานกับสังคม	4.13	.14	4.13	.12	1.29	.60
รวม		4.03	.05	4.04	.05	-.93	.55

*P< .05

3.2 ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันประเมินคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันประเมินคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงานและด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงาน เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน	ระดับการศึกษา				t	P
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม	2.41	.14	2.38	.18	.93	.87
2	ด้านสภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.29	.18	4.31	.16	-.74	.41
3	ด้านโอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์	4.47	.12	4.49	.13	-.72*	.01
4	ด้านโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคง	4.82	.17	4.80	.15	.59	.33
5	ด้านการบูรณาการทำงานทางสังคมภายในองค์กรที่ทำงาน	3.95	.15	3.93	.14	.84	.91
6	ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน	4.05	.15	4.04	.15	.59*	.01

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน	ระดับการศึกษา				t	P
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
7	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม	4.17	.15	4.14	.15	1.30*	.00
8	ด้านความเกี่ยวเนื่องของชีวิตการทำงานกับสังคม	4.15	.12	4.12	.14	1.52	.84
รวม		4.04	.05	4.03	.05	1.52	.18

3.3 ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันประเมินการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันประเมินการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคงและด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพสมรส ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน	สถานภาพสมรส				t	P
		โสด		สมรส			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม	2.39	.14	2.40	.17	-.47	.05
2	ด้านสภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.29	.18	4.31	.16	-.76	.04
3	ด้านโอกาสในการใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์	4.48	.12	4.48	.13	.22	.05
4	ด้านโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคง	4.80	.16	4.82	.16	-.68*	.02
5	ด้านการบูรณาการทำงานทางสังคมภายในองค์กรที่ทำงาน	3.94	.14	3.95	.15	-.44	.98
6	ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน	4.06	.14	4.04	.15	1.16	.14
7	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม	4.16	.15	4.16	.14	.01*	.03
8	ด้านความเกี่ยวเนื่องของชีวิตการทำงานกับสังคม	4.12	.11	4.16	.15	-2.39	.69
รวม		4.03	.05	4.04	.05	-1.18	.38

*P<0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาสรุปประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้
จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ครูมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน เนื่องจากอาชีพครูในสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองมีรายได้ประจำและยังมีสวัสดิการตามสิทธิของข้าราชการพลเรือน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยทั่วไปที่ไม่ใช่ข้าราชการขนาดใหญ่ในระดับท้องถิ่น ถือว่ามีความมั่นคงในด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน of ครู ทั้งในภาพรวมและรายด้านคือ (1) การได้รับค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม (2) การมีสภาพการทำงานที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย (3) การได้รับโอกาสในการที่จะได้ใช้และพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ (4) การได้รับโอกาสที่จะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความมั่นคง (5) การบูรณาการทางสังคมภายในองค์กรที่ทำงาน (6) การมีแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน (7) ความสัมพันธ์ระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม (8) ความเกี่ยวเนื่องของชีวิตการทำงานกับสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิษรา พรสุริวงษ์ (2563: บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 และผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของครูผู้สอนโดยจำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส ทั้ง 3 ปัจจัยพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากทัศนคติของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองมีรายได้ประจำและยังมีสวัสดิการตามสิทธิของข้าราชการพลเรือน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยทั่วไปที่ไม่ใช่ข้าราชการขนาดใหญ่ในระดับท้องถิ่น ถือว่ามีความมั่นคงในด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน of ครู ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ผู้ศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมควรจะได้รับ การแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเสียสละ ในปัจจุบันนี้การทำงานของครูไม่เพียงแต่ทำการสอนเพียงอย่างเดียว หากครูยังต้องมีการรับผิดชอบในงานอื่นเช่น งานธุรการ งานการเงิน งานอาหารกลางวัน งานพยาบาล งานแนะแนว เป็นต้น ดังนั้น โอกาสที่ครูจะมีเวลาไปหารายได้พิเศษจึงเป็นไปได้ยาก ครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23

สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอ และเป็นธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การสนับสนุนครูผู้สอนในเรื่องค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยให้มากขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนมีรายได้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจให้ปัจจุบันเกิดความพึงพอใจและทำให้เกิดความรู้สึกระดือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญและกำลังใจมากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของงานรวมทั้งการส่งผลความสำเร็จให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา รัฐจึงควรหันมาเอาใจใส่และช่วยเหลืออย่างจริงจังเพราะจากการแสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนจากข้อคำถามแบบปลายเปิด พบว่าร้อยละ 66.10 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนที่ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าได้รับรายได้ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและการแก้ปัญหาหนี้สินครูดำเนินได้ในส่วนน้อย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นตัวเลขในรูปแบบปลายเปิดแล้วค่อยมาจัดช่วงภายหลัง เพื่อให้แต่ละช่วงมีจำนวนตัวอย่างใกล้เคียงกันและสามารถหาค่าเฉลี่ยได้เหมาะสมไม่ควรวางรูปแบบการศึกษาที่เป็นกรอบตายตัว

2.2 ควรมีผู้ช่วยในการวางแผนการเก็บข้อมูลที่เป็นบุคคลในพื้นที่ที่ทำการศึกษาเพื่อให้ได้ตัวอย่างที่หลากหลายและเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

2.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆเพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับกันและทำให้เห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร นี้ควรทำเป็นคณะบุคคลโดยมีคณอกองค์การร่วมทำการศึกษาดูด้วยเพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายเป็นที่ยอมรับของคนทุกฝ่าย

เอกสารอ้างอิง

นิขรา พรสุริวงษ์ (2563: บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2

Fender, B. CMG : (2010). Talk. ESCAP Hall, UNESCO: 30 July.

Kerce, E. W. and Kewley, S. B. "Quality of Work Life Surveys in Organization Methods and Benefits".

(2014). **Inlmpoving Organizational Survey: New Directions, methods and Applications.**

Newbury Park: SAGE Publications.